

TELŠIŲ KRAŠTO KULTŪROS CENTRAI

PARENGĖ
GINTAUTAS
ČIŽIŪNAS

Telšių rajono kultūros centras – centrinėje Respublikos gatvėje, ant kalniuko, prie pat Telšių katedros ir Telšių vyskupijos kurijos.

Pagrindinės šio centro veiklos kryptys, kaip ir daugelio kitų panašių įstaigų, – formuoti, rengti, įgyvendinti rajono kultūros programą, organizuoti svarbiausius rajono kultūros renginius, sudaryti tinkamas sąlygas rajone plėtoti meno saviveiklą bei liaudies meną, tęsti ir plėtoti krašto liaudies tradicijas, ugdyti meno saviveiklos kolektyvų dalyvių įgūdžius, prisidėti prie rajono vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumo, papildomo meninio lavinimo organizavimo.

Išsami informacija apie centro veiklą nuolat skelbiama jo interneto svetainėje – <http://www.telsiukc.lt/>.

Dugiausia laiko centro darbuotojai skiria rajone jau tradiciniais tapusių ir didelio visuomenės susidomėjimo sulaukiančių renginių organizavimui. Patys svarbiausi iš tokių renginių yra kultūros centro naujo darbo sezono atidarymai „Išplauks mūsų laivas, išplauks...“, meno kolektyvų dainų šventės, kas du metai Telšiuose organizuojamas tarptautinis vaikų folkloro festivalis „Aš pasiejau vėina popa“, tarprajoninė pagyvenusių žmonių tautinių šokių kolektyvų šventė „Labas vakars, svetelė“, kaimiškų kapelių šventė „Jurgelio valsas“, Lietuvos liaudiškos muzikos kapelių festivalis-varžytuvės „Riktingiausė mozėkontā“, A. Jasenausko vardo sakralinės chorinės muzikos festivalis, tarpmiestinis sportinių šokių konkursas „Žemaitija“ ir kt.

Kultūros centras gyvuoja ir Telšių rajono Tryškių seniūnijoje. Tai miestelio mokyklos patalpose nuo 2004 m. pradžios veikianti savarankiška kultūros įstaiga. Ji turi vieną filialą. Centro darbuotojai prisideda prie miestelio įvaizdžio kūrimo ir puoselėjimo, organizuoja tradicines, kalendorines, valstybines šventes, parodas, seminarus, praktinius užsiėmimus, stovyklas-plenerus, kaupia medžiagą apie seniūnijos žmonių kultūrinį gyvenimą. Visa tai atliekama bendradarbiaujant su kitomis rajono bei Respublikos kultūros ir meninio ugdymo įstaigomis, visuomeninėmis organizacijomis, menininkais.

Miestelyje veikia klubas „Cinkelis“. Centrai priklauso ir kitose patalpose veikianti mini dailės galerija „Langai“. Centras Tryškių dvaro teritorijoje paskutiniaisiais metais organizuoja moksleivių vasaros stovyklą-plenerą „Vaivorykštė“, kuriame dalyvauja talentingi vaikai iš daugelio Lietuvos vietų. Šis centras organizuoja ir akcijas „Žydintys Tryškiai“ bei „Žydintys Tryškių langai“, puoselėja gražiai tvarkomų sodybų šeiminių pagerbimo tradicijas ir taip prisideda prie gyvenvietės tvarkymo bei puošimo.

Tradicinės ir daug žmonių sutraukiančios Tryškiuose – Užgavėnių ir Petričių šventės.

Telšių panorama.
Danutės Mukienės nuotrauka

Telšių rajono Nevarėnų seniūnijos kultūros centras (įstaiga veikia nuo 2004 m.) įsikūręs Liepų gatvėje, dar 1969 m. Viktoras Geco rūpesčiu pastatytame tipiniame buvusių kultūros namų pastate.

Kiek pamena šio miestelio gyventojai, gyvenimas čia visada virė. Dabar, kaip ir pridera tokiai įstaigai, čia nuolat repetuoja meno mėgėjų kolektyvai, organizuojami įvairūs kultūros renginiai, stovyklos-plenerai, kūrybinės stovyklos, valstybinių švenčių bei kalendarinių datų paminėjimai, renkama ir kaupiama medžiaga apie krašto istoriją ir kt. Kasmet čia vyksta renginiai, skirti Motinos, Tėvo, Vaikų gynimo dienoms, regioninė humoro šventė „Juokis iš savęs ir iš kitų“, seniūnijos meno mėgėjų kolektyvų meno šventė „Supinsim dainų ir šokių pynę“, Antaninių Joninių, Oninių šventės, vasaros atidarymo šventė, rudens šventė „Po darbų darbelių“, seniūnijos kaimo bendruomenių varžytuvės, teatralizuota Užgavėnių šventė, adventiniai, kalėdiniai renginiai, Valentino dienos ir kiti renginiai.

Centre dažnai gali pamatyti šiose apylinkėse gyvenančius scenos mylėtojus. Įvairiais metais tie meno kolektyvai vadinosi skirtingai, tačiau jų tikslas buvo vienas – žodžiu, vaidyba kalbėti su spektaklių, pasirodymų žiūrovais jiems suprantama ir aktualia kalba. Taip dirbo Mėgėjų teatro vadovė Alvyda Kniurienė, Klojimo teatro vadovė Raimonda Padolskienė, humoro grupės „Kanapis“ vadovas Albinas Šmukšta, humoro grupės „Barboros“ vadovė Raimonda Padolskienė.

Buria šio centro darbuotojai žmonės ir į vidutinio amžiaus žmonių ir pagyvenusio amžiaus žmonių, jaunimo tautinių šokių kolektyvus, kaimiškos muzikos kapelą, romansų atlikėjų ansamblį, sak-

(Nukelta į 6 p.)

Dešinėje – paminklas Romualdai Juknevičiui Telšių Žemaitės teatre.
Danutės Mukienės nuotrauka

Telšiai. Respublikos gatvė.
Danutės Mukienės nuotrauka

Telšių vyskupijos katedra. Dautės Mukienės nuotrauka

(Atkelta iš 5 p.)

ralinės muzikos kolektyvą, vaikų folkloro ansamblį.

Tradicinės ir daug žmonių sutraukiančios Tryškiuose – Užgavėnių ir Petrinų šventės.

Telšių rajono Ryškėnų kultūros centras veikia tame pačiame pastate, kaip ir miestelio biblioteka.

Namas užbaigtas statyti prieš pat Lietuvos Atgimimą – 1988 metais Benedikto Šniauko rūpesčiu. Šio centro veiklos tikslai ir uždaviniai – tie patys, kaip ir kitų rajono kultūros centrų. Čia gražiai švenčiamos Užgavėnės, Joninės, vyksta tradicinė vaikų teatrų šventė „Teatrų pastogėlė“, organizuojamos kūrybinės stovyklos vaikams „Mažais žingsneliais į didįjį meną“, avangardinių madų šou „Fantazijai nėra ribų“, apskrities jaunimo pramoginių mados šokių fiesta „Meilės šokis tau“, regioninis kapelių festivalis „Jurginių polka“.

Kultūros centras ir biblioteka daugelį renginių organizuoja kartu. Paskutiniiais metais jie bendrai įgyvendino ir tautodailininkams skirtą projektą „Grožio ir meno pasaulyje“.

Ryškėnų apylinkių kultūrą reprezentuoja kaimo kapela „Judrė“ (vadovas Martynas Miliauskas), vyrų vokalinis ansamblis ir mišrus vokalinis ansamblis (abiejų vadovas Jonas Kalendra), ritminių šokių kolektyvas ir vaikų šokių kolektyvas „Ryškutis“, merginų tautinių šokių kolektyvas „Šypsena“ (visų trijų vadovė Vitalija Žalgevičienė), vidutinio amžiaus žmonių tautinių šokių kolektyvas (vadovė Laima Jurkuvienė), kaimo kapela „Žara“ (vadovas Vidas Petrauskas).

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. Interneto svetainė „Telšių rajono kultūros centras“
<http://www.telsiukc.lt/>.

SKUODO RAJONO KULTŪROS IR TURIZMO SKYRIUS

PARENGĖ
JURGIS
ŽELVS

Lietuvoje, ne išimtis ir Žemaitijos regione, kultūros reikalai yra administruojami gana įvairiai. Vienur tuo rūpinasi tik rajonų centruose veikiančios visų rajono kultūros namų veiklą kuruojantys kultūros centrai, kitose rajonų, miestų savivaldybėse dirba mero patarėjai kultūros klausimams, dar kitur prie rajono savivaldybės administracijos yra suformuoti panašūs dariniai kaip Skuodo rajono kultūros ir turizmo skyrius, kuris yra vienas iš rajono savivaldybės administracijos padalinių. Jis čia gyvuoja jau keletas metų ir turi nemažą įtaką rajone, tiek plėtojant tradicinę kultūrą, tiek ir puoselėjant profesionalųjį meną, turizmą.

Rengdami šią publikaciją pasidomėjome, koku pagrindu šis skyrius veikia, kas čia dirba ir kokie tokio skyriaus tikslai bei uždaviniai.

Beveik į visus šiuos klausimus atsakymą galime rasti šio skyriaus nuostatuose (patvirtinti Skuodo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2005 m. spalio 3 d. įsakymu).

Iš viso skyriuje –4 darbuotojai (vedėjas, vyresnioji specialistė kultūrai, vyresnioji specialistė turizmui ir vyr. specialistas paminklo saugai).

Skyrių įsteigė Skuodo rajono savivaldybės taryba. Veikia jis pačiame miesto centre (buvusiuose rajono kultūros namuose, kur yra įsikūrusi ir rajono savivaldybės viešoji biblioteka). Skyrius yra tiesiogiai atskaitingas rajono savivaldybės administracijai ir įgyvendina tarybos, mero sprendimus, vykdo administracijos įsakymus. Įgyvendindamas jam pavestas funkcijas, skyrius bendradarbiauja su Kultūros ministerija bei Kultūros vertybių apsaugos departamentu, Valstybiniu turizmo departamentu. Jam yra priskirtos viešojo administravimo funkcijos, pavesta organizuoti bei tvarkyti viešųjų paslaugų kultūros srityje teikimą rajono gyventojams.

Skyrius dalyvauja formuojant ir įgyvendinant kultūros, etnokultūros, teatro, muzikos, dailės, leidybos, kultūros vertybių apsaugos, turizmo ir jaunimo veiklos koordinavimo politiką savivaldybės teritorijoje. Jis taip pat rūpinasi gyventojų kultūros ugdymu, bendrosios ir etnokultūros puoselėjimu, atsako už savivaldybės valdomų, taip pat jos teritorijoje esančių, bet konkrečių savininkų ar valdytojų neturinčių nekilnojamojų kultūros vertybių išsaugojimą, rūpinasi,